

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 972/2024
19.03.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Марине Милановић, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници по тужби тужиоца NDM LEASING ДОО Београд, матични број ..., чији је пуномоћник Милица Жаркић, адвокат у ..., против туженог LUX 021 ДОО Ветерник, матични број ..., чији је пуномоћник Станислав Живковић, адвокат у ..., и туженог АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Радовић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 4.340.723,99 динара, одлучујући о ревизијама тужиоца изјављеним против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године и против допунске пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 18.06.2024. године, у седници већа одржаној 19.03.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈУ СЕ, као недозвољене, ревизија тужиоца изјављена против решења садржаног у I ставу изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године о одбацивању жалбе првотуженог и друготуженог изјављених против пресуде Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године, и ревизија тужиоца изјављена против решења садржаног у I ставу изреке допунске пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 18.06.2024. године и ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године у другом ставу изреке, којим се одбијају жалбе првотуженог и друготуженог и потврђује пресуда Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године у ставу I и IV изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против решења садржаног у I ставу изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године у делу којим је одбачена као недозвољена жалба тужиоца изјављена против пресуде Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године у ставу II и IV изреке.

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против допунске пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 18.06.2024. године.

УСВАЈАЈУ СЕ ревизије тужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године у делу у коме је преиначена пресуда Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године и одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за износ од 1.079.671,27 динара са законском затезном каматом од 08.05.2018. године и о трошковима поступка, у ставовима III, IV и V изреке те пресуде и

допунска пресуда Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 18.06.2024. године, у делу у коме је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу за тужбени захтев у ставу III изреке и у делу одлуке о трошковима поступка, и у том делу се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Привредни суд у Београду је донео пресуду П 2407/2018 дана 28.09.2022. године, којом је у I ставу изреке одбио приговор пресуђене ствари истакнут од стране првотуженог; у II ставу изреке делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате 1.079.671,27 динара са законском затезном каматом од 08.05.2018. године до исплате; у III ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца у делу у ком је тражио да се тужени солидарно обавезу да тужиоцу исплате износ од 3.091.477,88 динара са законском затезном каматом почев од 08.05.2018. године до исплате; у IV ставу изреке одбио захтев друготуженог за ослобађање од плаћања трошкова поступка на име судских такси; у V ставу изреке обавезао тужене да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 137.174,96 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате, и у VI ставу изреке обавезао тужиоца да првотуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 50.712,75 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду Пж 8842/22 дана 30.11.2023. године којом је у I ставу изреке одбацио као недозвољене жалбу тужиоца, изјављену против првостепене пресуде у II и V ставу изреке, жалбу првотуженог, изјављену против првостепене пресуде у ставу III и IV изреке и жалбу друготуженог, изјављену против првостепене пресуде у III, VI и VII ставу изреке; у II ставу изреке делимично одбио као неосноване жалбе првотуженог и друготуженог и потврдио првостепену пресуду у ставу I и IV изреке; у III ставу изреке делимично преиначио пресуду Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године у ставу II, V, VI и VII изреке и пресудио тако што је одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени солидарно да тужиоцу исплате износ од 1.079.671,27 динара са законском затезном каматом почев од 08.05.2018. године па до исплате; обавезао тужиоца да првотуженом на име накнаде трошкова поступка плати износ од 22.500 динара и да друготуженом на име накнаде трошкова поступка плати износ од 309.002 динара; у ставу IV обавезао тужиоца да на име накнаде трошкова другостепеног поступка плати првотуженом износ од 45.000 динара и у ставу V изреке да друготуженом на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 45.000 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду Пж 8842/22 дана 18.06.2024. године, којом је решио у I ставу изреке да не дозвољава ступање у парницу NDM ACCET RESOLUTION ДОО Београд на место тужиоца; у II ставу изреке допунио је пресуду ПЖ 8842/22 од 30.11.2023. године, тако што је иза става II изреке додао нови став којим одбија као неосновану жалбу тужиоца и потврђује пресуду Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године у ставу III изреке, док досадашњи ставови III, IV и V изреке постају ставови IV, V и VI; у III ставу изреке одбио као неоснован захтев друготуженог за накнаду трошкова поступка на име ПДВ-а и у IV ставу изреке одбио као неосноване захтеве тужиоца и друготуженог за накнаду трошкова састава поднесака којима је предложено доношење допунске одлуке.

Против наведене правноснажне пресуде и допунске пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију.

Друготужени је поднео одговор на ревизију и допуну одговора, са захтевом за накнаду трошкова поводом одговора на ревизију.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 420. став 3. Закона о парничном поступку у делу којим тужилац побија решење садржано у I ставу изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године, којим је одбачена као недозвољена жалба тужиоца изјављена против пресуде Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године. У том делу ревизија није основана. Решење о одбачају жалбе је правилно, у складу са одредбом члана 378. став 3. Закона о парничном поступку, зато што тужилац није имао правног интереса да побија првостепену пресуду у усвајајућем делу за тужбени захтев у II ставу изреке те пресуде и у делу којим су тужени обавезани да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка, у V ставу изреке те пресуде. Због тога је ревизија у овом делу одбијена као неоснована по одредби члана 414. Закона о парничном поступку. У делу којим се ревизијом побија решење садржано у I ставу другостепене пресуде којим се одбацују жалбе првотуженог и друготуженог, тужилац нема правни интерес за подношење ревизије и у том делу је ревизија недозвољена по одредби члана 410. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку. Из истог разлога ревизија тужиоца је недозвољена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8842/22 од 30.11.2023. године у другом ставу изреке, којим се одбијају жалбе првотуженог и друготуженог и потврђује пресуда Привредног суда у Београду П 2407/2018 од 28.09.2022. године у ставу I и IV изреке и допунска пресуда у ставу I изреке. У наведеном делу недозвољена ревизија тужиоца је одбачена по одредби члана 410. став 1. Закона о парничном поступку.

Ревизија тужиоца којом побија другостепену пресуду у преиначујућем делу је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

У делу којим се ревизијом побија допунска пресуда другостепеног суда, којом се одбија жалба тужиоца и потврђује првостепена пресуда у ставу III изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за износ од 3.091.477,88 динара, са законском затезном каматом од 08.05.2018. године до исплате, ревизија није дозвољена по одредби члана 485. Закона о парничном поступку, јер вредност предмета спора који се побија ревизијом не прелази ревизијски цензус од динарске противвредности 100.000 евра. Међутим, тужилац је ревизију поднео и позивом на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, према коме је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно размотрити правна питања од општег интереса, правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује веће од пет судија Врховног суда, по одредби члана 404. став 2. Закона о парничном поступку. У том делу је Врховни суд оценио разлоге за посебну ревизију који се истичу од стране тужиоца и одлучио да дозволи посебну ревизију из разлога потребе за уједначавањем судске праксе, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на основу ког је донета побијана правноснажна пресуда у другом степену и допунска пресуда, првотужени је као прималац лизинга био у уговорном односу са тужиоцем као даваоцем лизинга по основу укупно десет уговора о финансијском лизингу, закључених 01.12.2008. године, који су за предмет лизинга имали 10 моторних возила. Уговарачи су уговорима

на идентичан начин дефинисали битне елементе предметног посла, међу којима и 36 месечних лизинг рата које је прималац лизинга дужан да исплати, које доспевају на наплату у складу са планом отплате. Друготужени је у својству јемца платца преузео обавезу да даваоцу лизинга испуни пуноважне и доспеле обавезе првотуженог по основу наведених уговора о финансијском лизингу, чији је износ 14.950,25 ЕУР у динарској противвредности, обрачунато по продајном курсу одређене банке за валуту ЕУР на дан уплате. Утврђено је да су давалац лизинга и првотужени 31.12.2010. године закључили и десет анекса којима су изменили план отплате дефинисан основним уговорима, као и одредбе основних уговора о броју и износу месечних рата лизинг накнаде по сваком од закључених уговора о финансијском лизингу. Тужилац је једнострано раскинуо уговор о финансијском лизингу број НС06085 дописом од 23.12.2014. године, а затим и преосталих 9 уговора. Након раскида уговора, првотужени је возила која су била предмет лизинга вратио тужиоцу 22.12.2014. године.

Предмет тужбеног захтева је накнада штете коју је тужилац трпео раскидом предметних уговора кривицом првотуженог, због неплаћања уговорених лизинг накнада. На основу утврђеног чињеничног стања, судови су ценили приговор застарелости тужиочевог потраживања на име накнаде штете која је последица повреде уговорне обавезе из уговора о лизингу.

Првостепени суд је сматрао да потраживање тужиоца застарева у општем застарном року од 10 година, по одредби члана 371. Закона о облигационим односима, рачунајући од дана раскида предметних уговора, од ког тренутка је тужилац имао право да захтева накнаду штете. Тужба је поднета 07.05.2018. године, пре протеча десетогодишњег рока застарелости, па првостепени суд закључује да утужено потраживање није застарело. Првостепени суд је закључио да је штета која је по тужиоца настала услед раскида уговора о лизингу једнака износу за који није обештећен продајом возила која су предмет лизинга. За првостепени суд, тужилац је возило продао по цени значајно нижој од тржишне, чиме је допринео да обим штете која је настала услед раскида уговора буде већи него што би био према редовном току ствари, односно да су предмети лизинга отуђени по реалној тржишној цени. Из тих разлога је првостепени суд обавезао солидарно првотуженог и друготуженог као јемца платца за обавезе првотуженог, да тужиоцу накнаде штету у висини разлике између доспелих а неплаћених лизинг накнада и тржишне вредности возила која су била предмет лизинга, а у преосталом делу је тужбени захтев одбио.

Другостепени суд је сматрао да је на основу правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд донео погрешну одлуку, погрешном применом материјалног права, када је одбио приговор застарелости и усвојио тужбени захтев, а да је одлука првостепеног суда у одбијајућем делу правилна, али из другог разлога. Другостепени суд сматра да је потраживање тужиоца у целисти застарело. Другостепени суд је пошао од одредаба Закона о финансијском лизингу којима је одређена природа посла финансијског лизинга, који представља специфичан облик сложеног посла који се састоји из уговора о испоруци и уговора о финансијском лизингу, који чине целину посла финансијског лизинга. Уговор о испоруци сматра у суштини уговором о продаји, јер давалац лизинга стиче право својине на предмету лизинга по уговору о испоруци који закључује са испоручиоцем кога је изабрао прималац лизинга. Са друге стране, однос између даваоца лизинга и примаоца лизинга, по схватању другостепеног суда, има природу класичног уговора о закупу. Због сложене правне природе посла финансијског лизинга (продаја, размена, закуп, кредит) сходна примена правила предвиђених за сличне послове не би

одговарала захтевима правне сигурности. По схватању другостепеног суда, како је уговор о финансијском лизингу као специфичан правни посао у конкретном случају закључен између привредних субјеката и по својој правној природи представља промет роба и услуга, потраживања из тог правног посла застаревају у трогодишњем законском року застарелости, по одредби члана 374. Закона о облигационим односима, супротно закључку првостепеног суда.

Врховни суд не прихвата за правилну примену материјалног права од стране другостепеног суда на основу које је одлучено о приговору застарелости, и одлучено о тужбеном захтеву правноснажном пресудом донетом у другом степену. Став другостепеног суда да потраживања из уговора о финансијском лизингу, и сходно одредби члана 376. став 3. Закона о облигационим односима и потраживања за накнаду штете настале повредом тог уговора, застаревају у року из члана 374. Закона о облигационим односима је погрешан. Како је то исказано и у примерима судске праксе на које се позива ревидент, Врховни суд је становишта да потраживања за лизинг накнаде застаревају у општем застарном року из одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, зато што за потраживања из уговора о финансијском лизингу законом није предвиђен други рок застаревања. Уговор о финансијском лизингу уређен је Законом о финансијском лизингу („Службени гласник РС“ бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закон). Одредбама тог закона уређује се посао финансијског лизинга, уговор о финансијском лизингу и права и обавезе субјеката у послу финансијског лизинга. Према одредби члана 8. став 2. наведеног закона, на облигационоправне односе субјеката у послу финансијског лизинга примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи, ако овим законом није друкчије одређено. Ни Закон о финансијском лизингу, који уређује права и обавезе субјеката у послу финансијског лизинга, ни Закон о облигационим односима за тај правни посао не прописује посебан рок за застарелост. То значи да правилном применом одредаба материјалног права о приговору застарелости потраживања на име лизинг накнаде и накнаде штете због неиспуњења уговорне обавезе на плаћање лизинг накнаде треба одлучити применом застарног рока прописаног одредбом члана 371. Закона о облигационим односима. Погрешно је схватање другостепеног суда да статус субјеката у конкретном послу финансијског лизинга даје карактер овом послу промета робе и услуга у смислу члана 374. Закона о облигационим односима. Ово стога, што правну природу овог посла одређују и елементи пружања финансијских услуга, које нису роба ни услуга, у смислу члана 374. Закона о облигационим односима. Осим тога, уговор о финансијском лизингу у својој правној природи је мешовит уговор, садржи елементе више уговора (уговор о кредиту, о закупу, о продаји). Он не представља само промет робе и услуга између привредних субјеката, како то оцењује другостепени суд. Због тога је неопходно да за све видове и модалитете овог уговора важи један застарни рок, што упућује на општи застарни рок из члана 371. Закона о облигационим односима.

Како другостепени суд због овако погрешне полазне основе у примени материјалног права није одлучивао о свим жалбеним разлозима и правилности првостепене пресуде са аспекта материјалног права од чије примене зависи основаност и висина потраживања тужиоца и обавезе тужених на испуњење потраживања, другостепена пресуда и допунска пресуда укинута су у одбијајућем делу за тужбени захтев, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, и у том делу је предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење. У поновљеном поступку, суд ће одлучити о трошковима целог поступка по одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић